

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลของโปรแกรมการควบคุมตนเองต่อการลดพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการควบคุมตนเองต่อการลดพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1.แบบสังเกตพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 2.โปรแกรมการควบคุมตนเอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง แบบรายกรณี (Single Subject Design) โดยแบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะเส้นฐานของพฤติกรรม (Baseline) เป็นการสังเกตพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยยังไม่มีการใช้โปรแกรมการควบคุมตนเอง ระยะนี้ใช้เวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ครั้ง รวม 8 ครั้ง

ระยะที่ 2 ระยะทดลอง (Treatment) เป็นการดำเนินการทดลองโดยใช้โปรแกรมการควบคุมตนเอง ระยะนี้ใช้เวลาทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ครั้ง รวม 32 ครั้ง

ระยะที่ 3 ระงับถอน (Withdrawal) เป็นการระงับถอนโปรแกรมการควบคุมตนเอง โดยผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียน 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ครั้ง รวม 8 ครั้ง

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่และค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการควบคุมตนเองสามารถลดพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ คือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนลดลงหลังจากใช้โปรแกรมการควบคุมตนเอง โดยจากการทดลอง พบว่าที่ระยะที่ 1 ระยะเส้นฐาน ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนมีค่าเท่ากับ 12.25 ครั้ง และในระยะที่ 2 ระยะทดลองซึ่งมีการใช้โปรแกรมการควบคุมตนเองเพื่อลดพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียน พบว่าค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนลดลงเหลือ 8.56 ครั้ง สรุปได้ว่าจากค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนที่ลดลงในระยะที่ 2 น่าจะเป็นผลมาจากการใช้โปรแกรมการควบคุมตนเองเพื่อลดพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียน และในระยะที่ 3 เป็นระยะที่ถอดถอนการใช้โปรแกรมการควบคุมตนเองพบว่า ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนลดลงเหลือ 4.85 ครั้ง

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของโปรแกรมการควบคุมตนเองต่อการลดพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนซึ่งศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ เป็นนักเรียนที่ผู้วิจัยทำการคัดเลือกมาเป็นตัวอย่างในการวิจัย พบว่าหลังการใช้โปรแกรมการปรับพฤติกรรมโดยการควบคุมตนเอง การวิเคราะห์ความถี่และค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียนในแต่ละระยะการทดลอง ค่าความถี่และค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียนลดลงในระยะที่ดำเนินการใช้โปรแกรมการควบคุมตนเอง โดยเห็นจากการเปลี่ยนแปลงค่าความถี่ของพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากระยะที่ 2 ระยะทดลองลดลงต่ำกว่า ระยะที่ 1 ระยะเส้นฐาน จากผลการทดลอง แสดงว่าโปรแกรมการควบคุมตนเองสามารถลดพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินได้ ทั้งนี้เพราะการปรับพฤติกรรมด้วยการควบคุมตนเองเป็นวิธีที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของพฤติกรรม เจือปนการเสริมแรงซึ่งนักเรียนจะได้รับแรงเสริมที่ได้กำหนดไว้ ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจที่จะลดพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รจนา กาแก้ว (2541: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมที่เรียนร่วมกับเด็กปกติระดับก่อนประถมศึกษาจากการใช้วิธีการปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองผลการวิจัยพบว่า เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ภายหลังการใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง

จากการที่ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่ได้รับการใช้โปรแกรมการควบคุมตนเอง พบว่านักเรียนให้ความสนใจ กระตือรือร้นในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง และ

ให้ความร่วมมือในการทดลองเป็นอย่างดี เห็นได้จาก เมื่อหมดเวลาการทดลองในแต่ละครั้ง นักเรียนจะรีบมาร่วมประเมินพฤติกรรมของตนเองในการทดลองทุกครั้ง รวมถึงประเมินผลการรับแรงเสริมตามเงื่อนไขที่นักเรียนได้ร่วมกำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วารุณี จันทรแสงสุก (2524: 26-27) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการสังเกตตนเองควบคู่กับการเสริมแรงตนเองกับการสังเกตตนเองเพียงอย่างเดียว หรือการเสริมแรงตนเองเพียงอย่างเดียว เพื่อเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมสนใจเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจวาง รัชดาภิเษก จำนวน 3 คน เป็นนักเรียนหญิง 2 คน นักเรียนชาย 1 คน ผลการทดลองพบว่าการสังเกตตนเองควบคู่กับการเสริมแรงตนเองสามารถปรับพฤติกรรมสนใจได้ดีกว่าการสังเกตตนเองเพียงอย่างเดียวหรือการเสริมแรงตนเองเพียงอย่างเดียว ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าเมื่อหยุดการใช้โปรแกรมการควบคุมตนเอง ในระยะที่ 3 ระยะถดถอย พฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียนลดลงต่ำกว่าระยะที่ 2 ระยะทดลอง ทั้งที่ไม่มีการใช้โปรแกรมการควบคุมตนเอง ผลดังกล่าวเกิดจากในระยะที่ 3 ของการทดลองเป็นช่วงที่จะมีการสอบปลายภาคเรียนทำให้เป็นช่วงเวลาที่ไม่มีการเรียนการสอนแต่จะเป็นการเตรียมตัวสอบ ครูผู้สอนจะมาบอกแนวข้อสอบ และเนื้อหาที่จะออกสอบ ทำให้นักเรียนที่เป็นตัวอย่างและนักเรียนอื่นๆ ในชั้นเรียนที่ความสนใจและตั้งใจเรียนมากขึ้น ทำให้ในระยะที่มีการถดถอยโปรแกรมการควบคุมตนเองแล้ว ความถี่และค่าเฉลี่ยพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียนลดลงต่ำกว่าระยะที่ 2 ระยะทดลอง และจากการสัมภาษณ์นักเรียนที่เป็นตัวอย่าง (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ง.) นักเรียนบอกว่า รู้สึกว่าเมื่อครู(ผู้วิจัย)ได้มาพูดคุยและบอกว่าตนเองมีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนอยากจะให้นักเรียนลดพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนเพื่อประโยชน์ของนักเรียนเอง นักเรียนจึงมีความรู้สึกอยากจะทดลองดูเนื่องจากมีการให้รางวัลด้วย ในระยะที่ทำการทดลอง ระยะที่ 2 นักเรียนบอกว่าไม่รู้สึกลำบากที่จะต้องควบคุมพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของตนเอง และทำให้ได้รับรางวัลที่ตนเองชอบอีกด้วย แต่หลายครั้งที่แสดงพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนเพิ่มสูงขึ้น เนื่องมาจากเมื่อหยุดเรียนในวันเสาร์ อาทิตย์ นักเรียนอยู่ที่บ้านนักเรียนไม่มีเพื่อนคุย เพราะพ่อแม่ พี่ น้องไม่รู้จักภาษามือ (ภาษาของคนหูหนวก) เหมือนเพื่อนๆ ที่โรงเรียน ทำให้เมื่อมาโรงเรียนนักเรียนจึงอยากพูดคุยเรื่องราวต่างๆ กับเพื่อนที่เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินด้วยกันอย่างสนุกสนาน จนไม่สนใจเรียน และเมื่อผู้วิจัยถามว่าทำไมเมื่อผู้วิจัยหยุดการใช้โปรแกรมการควบคุมตนเอง ในระยะที่ 3 นักเรียนจึงมีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนลดลงอีก ทั้งที่ไม่มีการดำเนินโปรแกรมและไม่มีการให้รางวัล นักเรียนที่เป็นตัวอย่างบอกว่า นักเรียนรู้สึกว่าจากการทดลอง ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าตั้งใจเรียนเป็นสิ่งที่ดี และเป็นช่วงใกล้สอบนักเรียนกลัวสอบตกจึงสนใจในเนื้อหาที่ครูมาทบทวนเพื่อเตรียมตัวสอบ ถึงแม้ผู้วิจัยจะไม่ใช้โปรแกรมการควบคุมตนเองเพื่อลดพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียน แต่นักเรียนรู้สึกว่าตั้งใจเรียนจะทำให้ตนเองมีผลการเรียนที่ดี ไม่ถูกครูตำหนิบ่อยๆ

จากการสัมภาษณ์ทำให้ผู้วิจัยเชื่อมโยงข้อมูลของนักเรียนที่เป็นตัวอย่างจึงพบว่า ผลการเรียนรู้ที่ผ่านมานักเรียนไม่เคยสอบตก ในรายวิชาใดๆ และระดับผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ทำให้สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ และผลการวิจัยในการทดลองทั้ง 3 ระยะ ดังนั้นเมื่อนักเรียนที่เป็นตัวอย่างได้รับการปรับพฤติกรรมโดยการควบคุมตนเองจึงเป็นการปลูกฝังให้นักเรียน รู้สึกว่าตนเองทำในสิ่งที่ได้ มองเห็นคุณค่าของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2536 : 31-32) ที่กล่าวถึงข้อดีและข้อควรพิจารณาของการควบคุมตนเองไว้ว่า การควบคุมตนเองนั้นจะทำให้ผู้เข้ารับบำบัดมีความรู้สึกที่ดีกับตนเองด้านทัศนคติต่อตนเอง ความรู้สึกถึงคุณค่าของตนเองหรือความรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถทำให้บุคคลเหล่านั้นมองโลกในแง่ดีเพราะมีความเชื่อว่าสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นเพราะเขาเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นเอง

ดังนั้นการใช้โปรแกรมการควบคุมตนเองกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับมัธยมศึกษาจึงสามารถลดพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนลงได้เนื่องจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับอายุช่วงวัยรุ่นจะมีวุฒิภาวะในการควบคุมตนเองได้ สนใจตนเอง อยากเป็นผู้นำ และเป็นที่ยอมรับของคนอื่นๆ ดังนั้นการปลูกฝังให้นักเรียนทำในสิ่งที่ดีและทำให้เพื่อนๆ ชื่นชมจึงทำให้นักเรียนที่ฝึกการควบคุมตนเองมองคุณค่าของตนเองและมีความรู้สึกที่ตนเองมีความสามารถทำให้มองโลกในแง่ดีซึ่งสอดคล้องกับอิงแลนเดอร์ (Englander, 1987: 39-51, อ้างถึงใน ไรนา กาแกว 2541: 29) ที่ศึกษาความสามารถของการควบคุมตนเองของเด็กอายุระหว่าง 7-13 ปี โดยใช้แบบประเมินค่าของการควบคุมตนเองของเคนดอลล์ (The Self-Control Rating Scale) ผลการศึกษาพบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างอายุกับความสามารถในการควบคุมตนเอง กล่าวคือ เมื่ออายุมากขึ้นเด็กก็จะสามารถควบคุมตนเองได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. การนำโปรแกรมการควบคุมตนเองไปใช้ เพื่อลดพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้น อาจจะเหมาะสมกับเด็กในช่วงอายุที่มีวุฒิภาวะในการควบคุมตนเองได้แล้ว เช่น นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาและเด็กไม่ควรมีความบกพร่องประเภทอื่นซ้ำซ้อนร่วมด้วย จึงจะทำให้โปรแกรมการปรับพฤติกรรมบรรลุผลตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงควร ศึกษาและคัดกรองเด็กก่อนว่าไม่มีภาวะความพิการอื่นซ้ำซ้อน

2. ในการทดลองใช้โปรแกรมการควบคุมตนเองขณะทำการทดลองในชั้นเรียนควรชี้แจงและอธิบายให้นักเรียนอื่นในชั้นเรียนเข้าใจด้วยว่าเป็นการปรับพฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้เด็กอื่นในชั้นเรียนให้ความร่วมมือและไม่รบกวนการทดลองจนเกิดเป็นตัวแปรแทรกซ้อน

3.การใช้โปรแกรมการควบคุมตนเองในการปรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาใดๆ ควรใช้คู่กับการเสริมแรงหรือการวางเงื่อนไขอื่นๆที่เหมาะสมเพื่อจะทำให้โปรแกรมการปรับพฤติกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1.ควรศึกษาผลของโปรแกรมการควบคุมตนเองเพื่อปรับพฤติกรรมที่มีปัญหาอื่นๆของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เช่น พฤติกรรมก่อกวนชั้นเรียน พฤติกรรมหนีเรียน เป็นต้น
- 2.ควรมีการทดลองใช้โปรแกรมการควบคุมตนเองกับนักเรียนที่มีความบกพร่องประเภทอื่นๆที่มีปัญหาทางพฤติกรรม แต่มีระดับสติปัญญาปกติและไม่มี ความบกพร่องอื่นซ้ำซ้อน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์